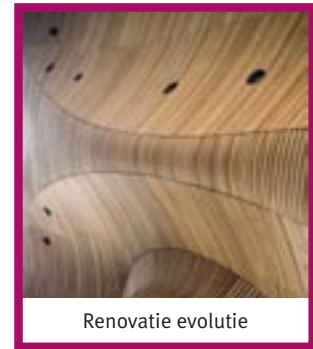

4.2 Renovatie-evolutie

Het accent in de bouwproductie verschuift naar aanpassing van de bestaande voorraad. Kijkend naar aantallen, maakt de nieuwbouw slechts een beperkt deel uit van de totale woningvoorraad. Het speerpunt voor een energiezuinig gebouwde omgeving zal daarom de komende jaren verschuiven naar de bestaande bouw. Bij de renovatie-evolutie gaat het om functioneel renoveren, waarbij de functionaliteit van het gebouw centraal staat. De meeste technologie die wordt toegepast in de renovatie-evolutie bestaat al, maar zal op grotere schaal gaan voorkomen. De rode draad is meer (lucht)warmtepompen en meer ICT. Verder zien we dat de behoefte aan persoonlijk instelbaar comfort groeit en dat bijvoorbeeld de oplossingen voor ziekenhuizen en kantoren dichterbij komen.

Bij het aanpassen van de bestaande woningvoorraad gaat het ook om aanpassingen die gebruikers wensen. De vraag naar veiligheidsvoorzieningen groeit, onder meer in de vorm van ‘beschermd wonen’ voor ouderen en anderen en dit leidt tot extra voorzieningen voor detectie en registratie van ‘niet pluis’. Ook bij utiliteitsbouw neemt op termijn de vraag naar nieuw areaal af en stijgt de herstructureringsopgave voor bedrijventerreinen. Doordat de economie steeds meer op diensten wordt gericht, worden bedrijventerreinen meer kantorenlocaties.

De meeste technieken en ontwikkelingen op de tijdsas bestaan nu ook al maar zij zullen de komende jaren gaan toenemen. Afhankelijk van de ontwikkelingen van de energieprijzen zullen technieken rondom energiebesparing zoals (lucht)warmtepompen en zonnecollectoren sneller komen. De warmtepomp is bijvoorbeeld een relatief eenvoudig in de bestaande bouw te integreren systeem. Daarbij gaat het voornamelijk om luchtwarmtepompen en dit systeem wordt toegepast naast een bestaande cv-ketel. Afhankelijk van de ontwikkelingen rondom materiaalschaarste zal de druk om materialen te hergebruiken toenemen en zullen we meer hernieuwbare materialen tegenkomen. Afhankelijk van het economische herstel zullen zaken rondom comfort van gebruikers verder toenemen, waarbij te denken valt aan vraaggestuurd ventileren en aan klimatiseren per ruimte.

Wat is de betekenis hiervan voor de installatiebranche?

markt

De markt waar de renovatie-evolutie vooral tot uitdrukking zal komen, is uiteraard de renovatie in de bestaande woningbouw, waarbij per woning, bloksgewijs of wijksgewijs steeds meer vernieuwingen zullen worden toegepast die onder dit thema vallen. Hierbij kan het gaan om kleinschalige projecten (renovatie van een woning), maar meer waarschijnlijk is dat door materiaal- en ruimteschaarste steeds meer ingezet wordt op wijkrenovatie. Renovatie op wijkniveau kan al snel betekenen dat verschillende installatievormen (binnen de woning, buiten de woning, enkelvoudig en seriematig) en specialismen (openbare verlichting, bekabeling, telecommunicatie, gebouwvoorzieningen) gecombineerd moeten worden. De toenemende waardering van de groene omgeving en het dichtslibben van Nederland met wegen en bebouwing betekent ook dat er steeds meer maatschappelijke aandacht zal zijn voor renovatie van de bestaande gebouwenvoorraad op grote schaal. Ook de grote installatiebedrijven kunnen zich dan op deze markt goed profileren. Door de nadruk die er echter mogelijk zal komen te liggen op het aanpassen van de bestaande individuele woningvoorraad (bij een groeiend eigen woningbezit) lijken de beste marktkansen zich toch voor te doen voor de kleinschaliger opererende installateurs.

competenties

De belangrijkste drijfveren achter het energetisch renoveren zijn materiaalschaarste en milieu (groen, groener, groenst). Het is dan ook zeker noodzakelijk dat de ondernemer zeer goede competenties heeft op het terrein van duurzame installatietechnieken en -materialen. Daar verschillende terreinen bij integrale renovatie bij elkaar komen, zal de installateur zijn sporen verdiend moeten hebben op het gebied van integraal ontwerpen. Daar samenwerking met derden een 'must' kan zijn bij grote en kleine projecten, zal de installateur ook een goede samenwerker en netwerker moeten zijn.

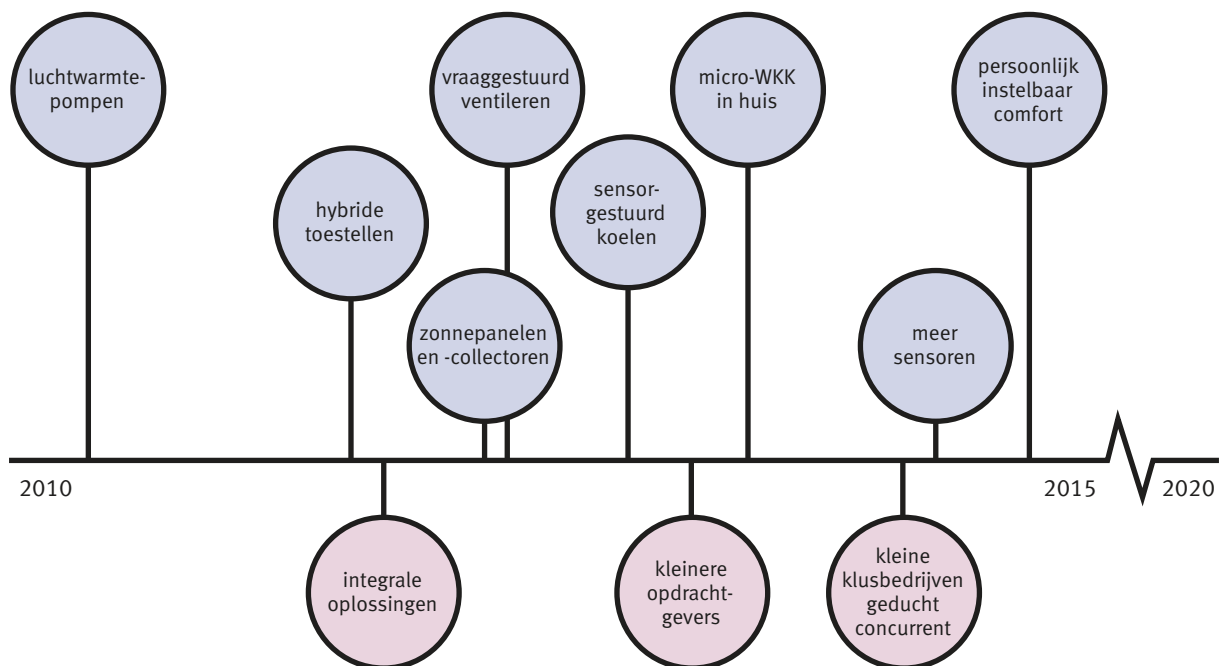
kansen

Goede marktkansen lijken er vooral te zijn als het gaat om renoveren van woningen en gebouwen vanuit energietechnisch opzicht. De markt voor renovatie zal groter worden, waarbij aanpassingen voor energiezuinigere gebouwen de nadruk hebben. Daarnaast zal aanpassing aan veranderende behoeften van gebruikers een rol spelen, waarbij te denken valt aan allerlei veiligheidsdiensten, zorg op afstand en het ervoor zorgen dat al deze (ICT) diensten blijven werken.

Wanneer komen de innovaties binnen dit thema tot uitdrukking?

In de tijdlijn wordt een ruwe indicatie aangegeven van de periode waarbinnen innovaties mogelijk manifest zullen zijn. Hierbij maken we onderscheid in drie perioden: (1) tot 2015, (2) tot 2020 en (3) na 2020.

Tijdlijn renovatie-evolutie

Renovatie-evolutie

De meeste zaken die worden toegepast in de renovatie-evolutie bestaan al, maar zullen op grotere schaal gaan voorkomen. De rode draad is meer (lucht)warmtepompen en meer ICT. De behoefte aan persoonlijk instelbaar comfort in ziekenhuizen en kantoren groeit en oplossingen komen dichterbij.

Renovatie-evolutie ... een kijkje in de toekomst ...

2025: Upgrading specialist: Martijn

Een aantal jaren geleden heeft Martijn een bijscholingscursus gedaan van 'elektromonteur' naar 'renovatiespecialist'. Hierbij gaat het niet om het installeren, maar meer om het up-to-date houden van installaties en gebouwen.

Om ervoor te zorgen dat gebouwen langer blijven voldoen aan de eisen en wensen van gebruikers op dat moment moet je constant bezig zijn met het monitoren van systemen en hun kwaliteiten. Vaak werden systemen pas vervangen als ze kapot waren. Nu worden instellingen regelmatig aangepast om te blijven voldoen aan het eisenpakket van wisselende gebruikers. Monteurs zijn niet alleen meer bezig met het repareren en instellen van huidige systemen, maar hebben ook al kennis van toekomstige systemen. Zo kunnen ze tijdig nieuwe systemen inplannen en oude vervangen.

In de opleiding werd een paar jaar geleden bijvoorbeeld uitgebreid stilgestaan bij de ontwikkeling van sensoren en hoe deze het woon- en werkklimaat kunnen verbeteren. Inmiddels zijn sensoren gemeengoed geworden en kan Martijn deze kennis optimaal inzetten in zijn dagelijks werk. Daarnaast wordt hij nu regelmatig bijgespijkerd over nog nieuwere ontwikkelingen, zodat hij ook nu alweer kan inspelen op toekomstige behoeften.

De kennis van luchtwarmtepompen uit een van zijn eerdere bijspijkerkursussen komt nog steeds goed van pas. Een aantal jaren geleden werd er veel over deze technologie gesproken. Weinig monteurs kenden de technologie goed en zelden werd het beoogde rendement behaald. Nu is het instellen en installeren van deze techniek dagelijks werk voor Martijn.